

Fosterudvikling hos højtydende danske søer

Svinekongres 2019

Onsdag den 23. oktober

Anja Varmløse Strathe,
Adjunkt
Institut for Veterinær- og Husdyrvidenskab

KØBENHAVNS UNIVERSITET

Agenda

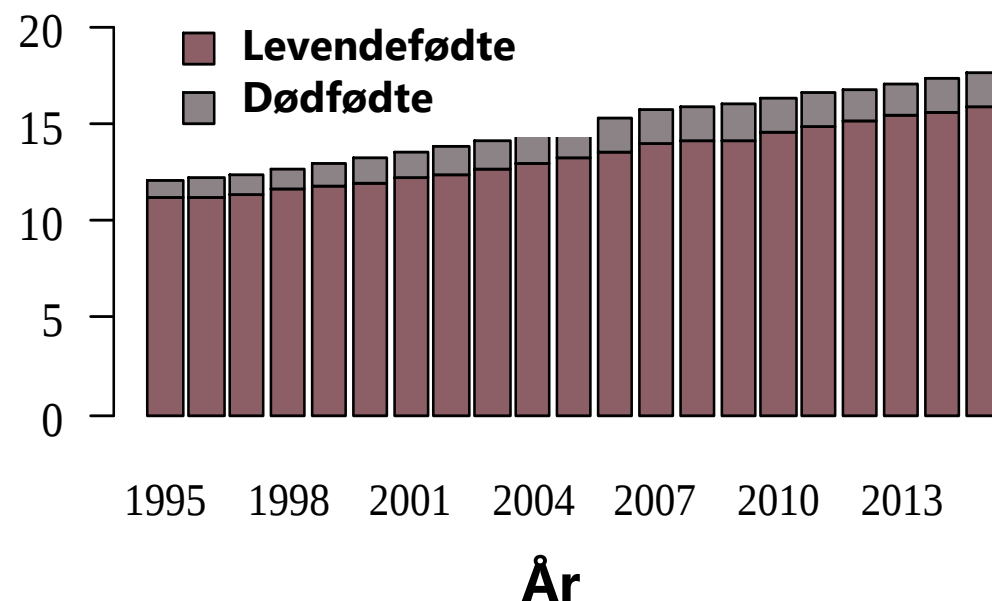
- Baggrund for undersøgelse
- Formål
- Hvordan er undersøgelse lavet?
- Resultater
- Konklusion
- Hvad er næste skridt?

Baggrund for projekt

- Fortsat stigning i kuldtørrelse og antal levende fødte hos danske søer

Levendefødte per kuld

2018:
Levendefødte: 17,2 grise
Dødfødte: 1.8 grise

Baggrund

- Øget kuldstørrelse → flere små grise / flere IUGR grise i kullet

År	2018	2017	2016	2015
Dødelighed indtil fravænning, %	14,6	13,6	13,3	13,4
Levendefødte per kuld	17,2	16,9	16,3	15,9

Feed4Life

- GUDP (Grønt Udvikling og Demonstrations projekt) projekt 2018-2022
- Samarbejde mellem KU, DLG og SEGES

Baggrund:

Vi kan gøre meget gennem management og fodring af små pattegrise for at øge overlevelse, MEN det ville være nemmere hvis der blev født færre meget små grise!!!

Overordnet formål:

Gennem fodring i tidlig drægtighed at mindske antallet af små grise ved faring

Slagtning af drægtige søer

Formål med slagteforsøg:

1. Viden om fosterudvikling hos søer med høj kuldstørrelse
2. Hvor tidligt i drægtigheden kan der ses en forskel mellem fostrene?
  - Hvornår er skaden sket?
3. Hvilke forskelle er der mellem små og store fostre?

Slagteforsøg- søerne i forsøget

- **47 LY søer løbet med Duroc sæd**
- **4.-9. lægs søer**
  - **Mindst 16 totalfødte i forrige kuld**
  - **Udsætningsårsag måtte ikke være relateret til reproduktion**
- **Aflivet på slagteriet udtagning af børen**
- **Slagtet på følgende dage: 28, 33, 45, 50 og 56**

Fodring

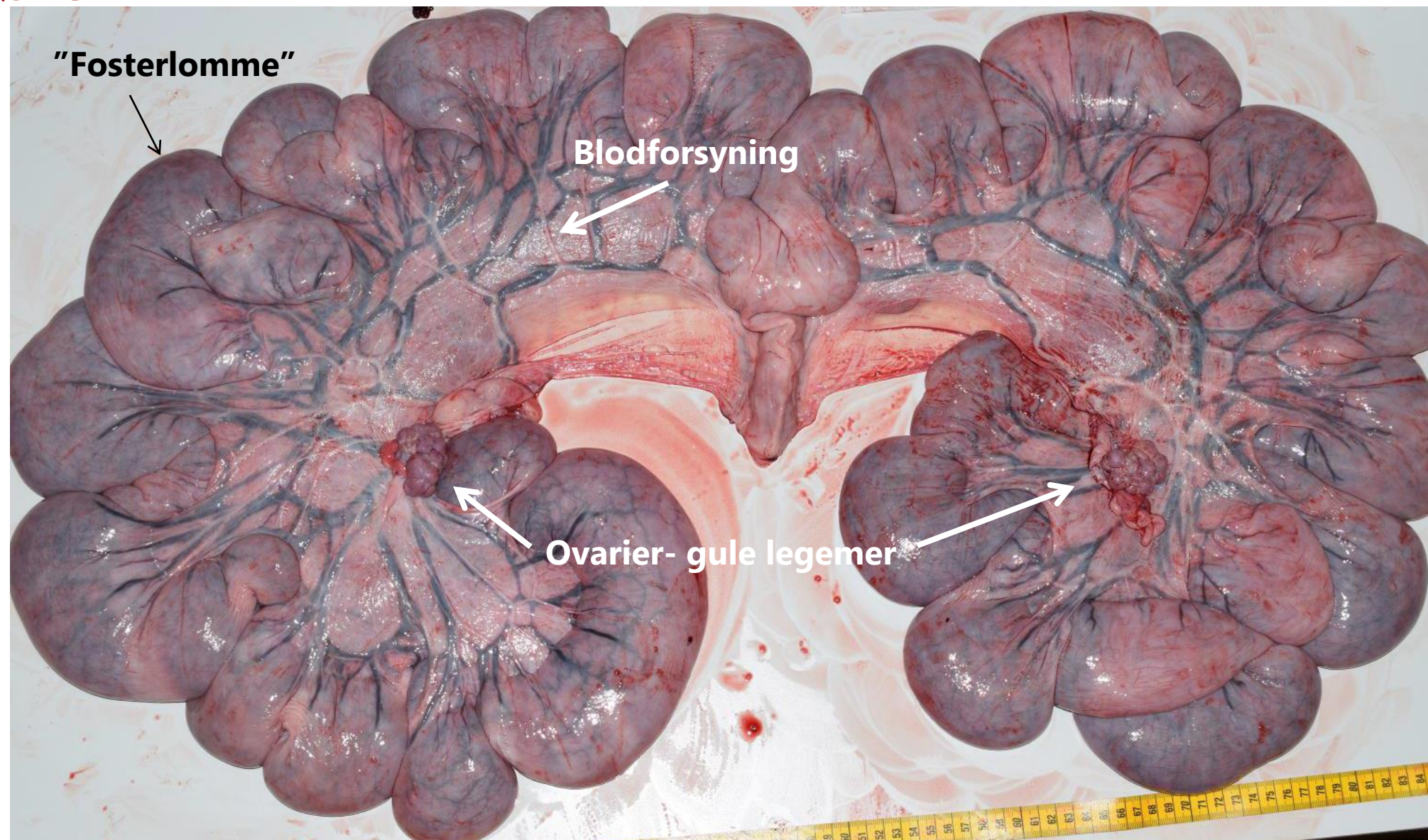
- **Alle søer er fodret ens**

	Dag 0-28	Dag 28 -
FE/dag	3,2	3,2
Protein, g stand. Ford./FE	100	95
Lys, g stand. Ford./FE	6	5

Målinger på søer og fostre

Søer	Fostre
Antal fostre (levende og døde fostre)	Vægt fostre
Antal gule legemer ~ antal løsnede æg	Køn fostre (fra dag 45)
	Vægt og areal moderkage
	Længde på navlestreng (fra dag 45)
	Vægt af organer (hjerne, lever, tarm, mave, nyrer, milt, lunger, hjerte) (fra dag 33)
	Placering i børen

Børen

Fosterudvikling

Dag 28

Dag 33

Dag 45

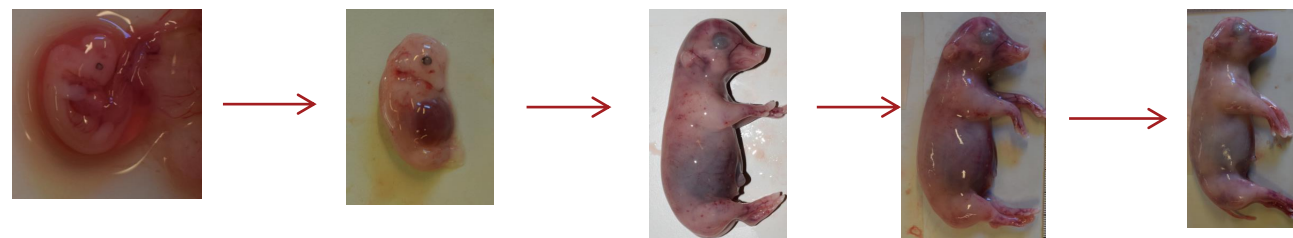

Dag 50

Dag 55

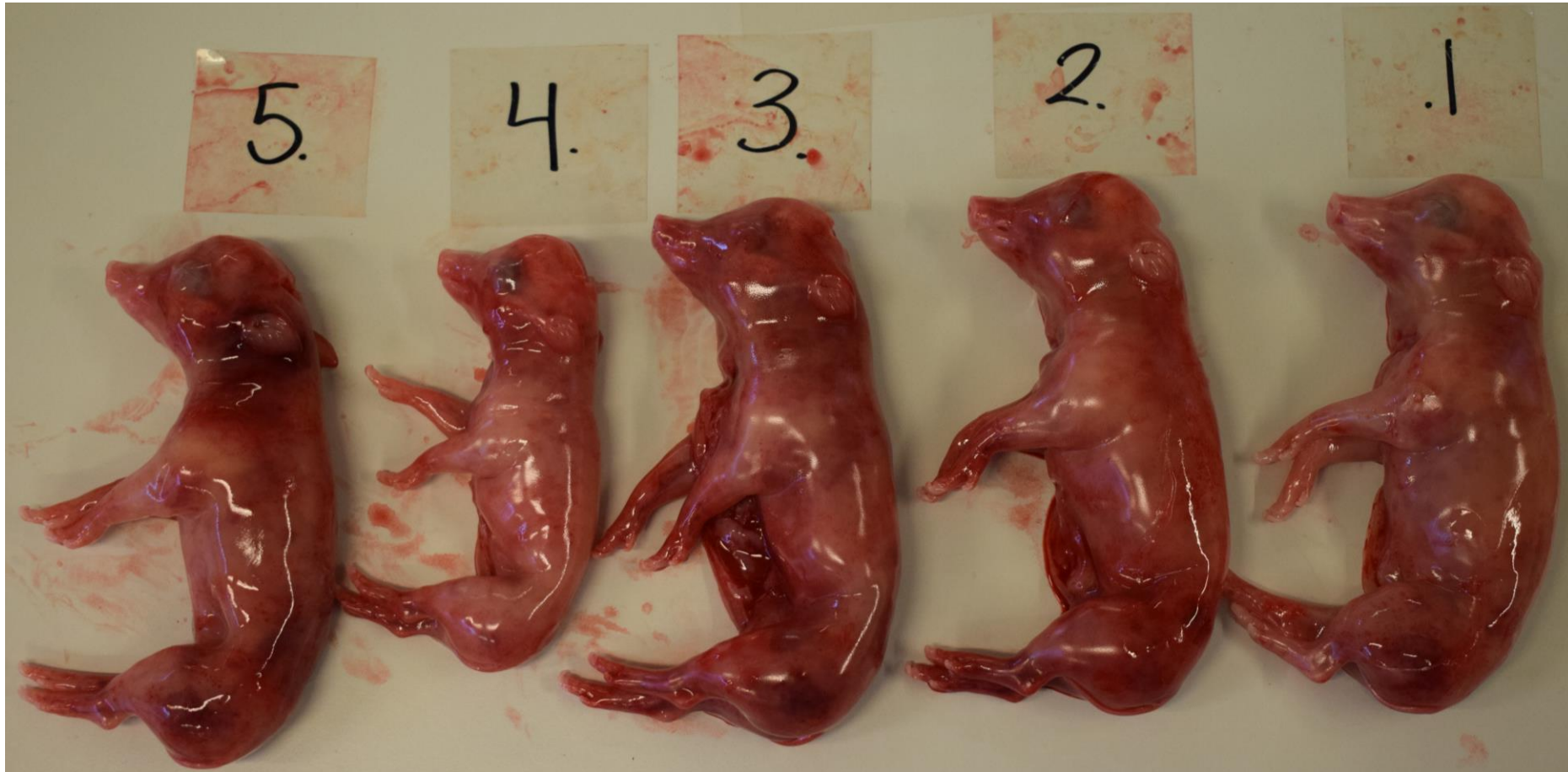
Fostervægt

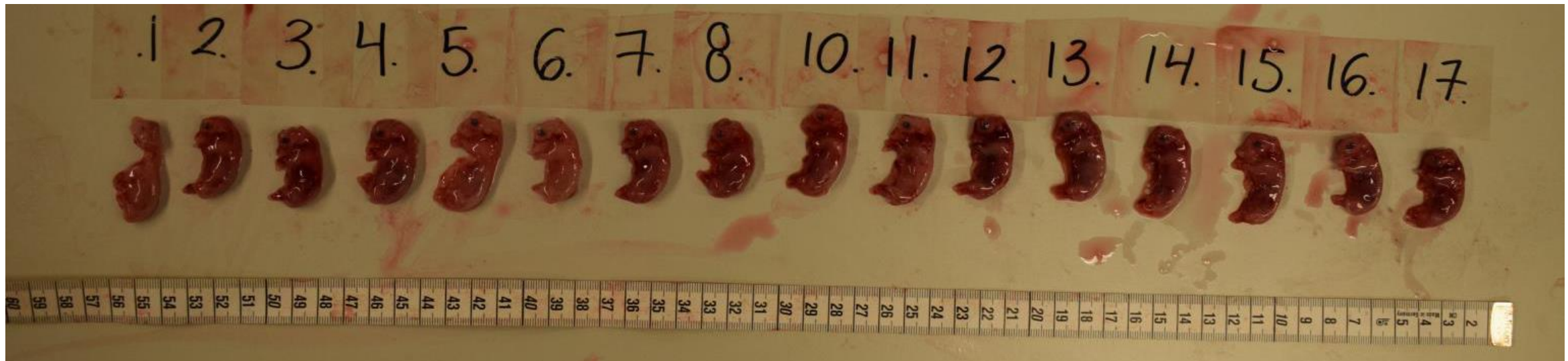
Slagtedag	28	33	45	50	56
Fostervægt, g	0,82	2,76	18,8	36,3	89,5
Variationskoefficient, %	21	16	14	12	13

Vi kan se en variation indenfor kullet i fostervægt allerede på dag 28

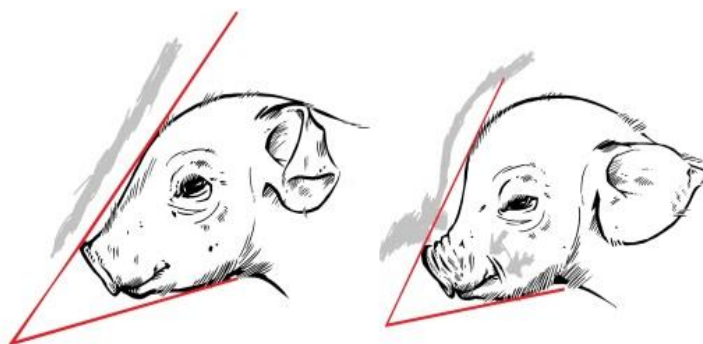
Variation indenfor kullet i fostrenes vægt – Dag 56

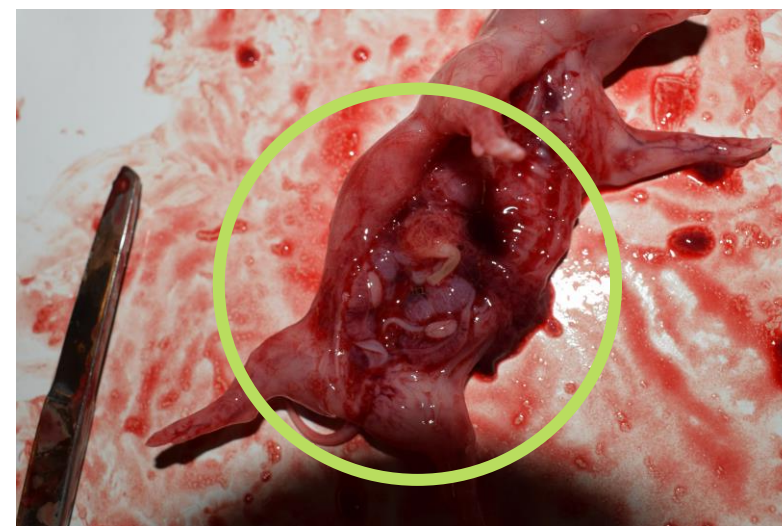
Variation indenfor kullet i fostrenes vægt – Dag 37

Hvad karakteriserer små vs. store fostre?

Kilde: Hales et al. 2013

Kan disse ændringer allerede ses på fostrene i tidlig drægtighed???

Hvad har betydning for fostrenes vægt?

- Antal fostre?
- Placering i børen?
- Fostrenes køn?
- Vægt og areal af moderkagen?
- Længde på navlestreng?

Placering i børen- effekt på fostervægt

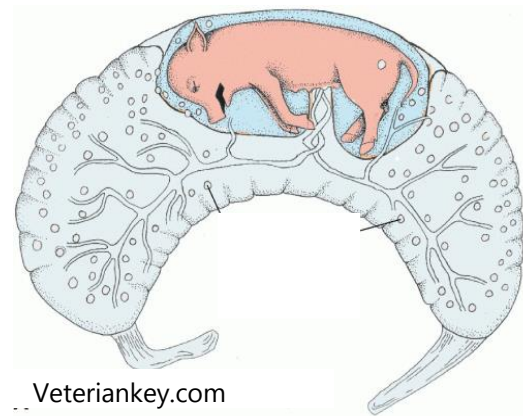
Effekt af køn på fostrenes vægt

- På dag 43 og 56 ses en tendens til at hanfostre er større end hunfostre
- Dette giver god mening – hungrise er ofte også større en hungrise ved faring

Også interessant – MEN vi kan ikke ændre fostrenes køn....

Næringsstofforsyning til fostrene

- Fostrene er afhængig af næringsstofforsyning fra soen via moderkagen

- Grisen har diffus moderkage

- Moderkagen dannes efter implantation af embryo (12-16 dage efter løbning)

Moderkagen – Dag 28

Specielle tilfælde – delt moderkage

- **2 fostre deler samme moderkage hos 15 ud af 47 søer**
- **1-3 "sæt" af disse fostre hos de 15 søer**
- **Ca. 4 % af fostrene havde delt moderkage**
- **Mindre moderkage per foster -> fostrene var typisk små**

Hvad kendetegner en effektiv moderkage?

Størrelse (vægt/areal) af moderkage ~ kapacitet til overførsel af næringsstoffer

Moderkagens kapacitet for overførsel af næringsstoffer afhænger af:

- Størrelse
- Morfologi
- Blod flow
- Antallet af næringsstoftransportører

Hvad kan vi gøre ved moderkagen?

Mange næringsstoffer (aminozyrer, vitaminer, mineraler) indgår i reguleringen af moderkagens udvikling og vækst.

Sørge for optimal tilførsel af disse næringsstoffer

Nogle tilstande (f.eks. Oxidativ stress) har en negativ effekt

Tilførsel af næringsstoffer, der modvirker dette

Konklusioner

- Udviklingen af organer er ændret i små vs. store fostre
- Små fostre har mindre moderkage og kortere navlestreng
  - > Nedsat næringsstoftilførsel
  - > **Udviklingen af moderkagen kan være nøglen til at forstå hvorfor nogle fostre er små**
- Variationen i fostrenes vægt indenfor kullet kan detekteres meget tidligt
  - > **Ernæringsmæssige tiltag skal ske allerede fra løbning (eller tidligere)**

Næste aktivitet i Feed4Life

Test af fodertilsætninger i tidlig drægtighed:

- > effekt på fosterudvikling (vægt + organer)
- > effekt på udvikling af moderkage (vægt + areal)
- > effekt på fødselsvægt (vægt + kropssammensætning)

SPØRGSMÅL?

FEED4LIFE ER ET SAMARBEJDE MELLEM KU, DLG OG SEGES

